

Der er et stort intermix, og det skaber kreativitet i dansen«

JULIENNE DOKO, danser og koreograf

Foto: Per Morten Abrahamsen - fra STAFFET produceret af Kiti Johnson X-act

MODERNE DANS

BLOMSTRER OVER HELE VERDEN

DET ER IKKE KUN I DANMARK MEN OVER HELE VERDEN, AT MODERNE DANS VINDER FREM. DANSEN ER BLEVET MAINSTREAM OG INDGÅR I SÅ MANGE MEDIER, OG KUNSTFORMEN TILTRÆKKER TALENTER OG PUBLIKUM FRA ALLE DELE AF SAMFUNDET. HER FORTÆLLER **TRE REPRÆSENTANTER** FOR DEN MODERNE DANS OM AT UDVIKLE SIG MED DANSEN BÅDE HERHJEMME OG I UDLANDET.

AF KAT. SEKJÆR

● **JULIENNE DOKO, international danser og koreograf, født i Den Centralafrikanske Republik, bosat i Danmark.**

Julienne Doko holder sig skarp; både fysisk og ved altid at følge med i, hvad der sker i den internationale danseverden, hun rejser i og selv er en del af. Den verden er nemlig ikke længere kun forbeholdt de få – den er ikke finkultur eller avantgarde, den er både det og samtidig meget mere. Dans er på sin egen måde blevet mainstream og er blevet 'demokratiseret' gennem forskellige medier og populærkultur.

De sociale medier har gjort dans mere

tilgængelig – klip bliver delt globalt, og de bliver set af både dansere og ikke-dansere, der lader sig fascinere af lyd, krop og bevægelse. Alle kan dele, hvad de laver på de sociale medier. Det giver en mangfoldighed af udtryk og 'stemmer', der taler til og med hinanden, fortæller Julienne Doko:

»For mig at se er der et transatlantisk flow af inspiration og en sammenblanding af kulturer, der sammen driver den mest kraftfulde danseaktivitet lige nu. For eksempel har moderne afrikansk dans en enorm og meget dynamisk moderne scene, hvor jeg ser en meget stærk, kreativ innovation og kunstneriske udtryk. I virkelig-

heden er afrikansk contemporary dance en tværnational udvikling af udtryk, der foregår på begge sider af Atlanten i dag. Steder som New York, London og Paris er indlysende metropoler med et virkelig stærkt nutidigt kulturliv, men der er også andre byer, som jeg især forbinder det med, for eksempel Montreal i Canada, Abidjan i Vestafrika og Salvador i Brasilien.«

Det moderne sammen med det oprindelige

Julienne Doko rejser overalt i verden og fortæller, at hun finder inspiration fra mange forskellige kompagnier, koreografer og artister i forskellige stilarter. Hun

nævner en række kunstnere, som blander moderne dans med traditionelle danse og forklarer, at det giver et smukt, ekspresivt og rigt udtryk:

»For eksempel er der Akram Khan, der blander moderne dans med den indiske dans kathak, Rosangela Silvestre fra Brasilien, der kombinerer moderne danseteknik og bevægelser, der er hentet fra symbolikken i Orixá-dans eller Compagnie Jant-Bi og Germaine Acogny fra Senegal og Irène Tassebedo fra Burkina-Faso, der arbejder med afrikansk moderne dans. Også Zab Maboungou i Canada bruger contemporary dance baseret på afrikanske rytmer og danse.« Julienne er også inspireret af mere urbane stilarter, som man finder hos Rennie Harris fra USA og Compagnie Käfig ved Mourad Merzouki fra Frankrig, der danser hiphop. Og så er der selvfølgelig den ikoniske Alvin Ailey fra USA, der er kendt for at spænde fra både streetdance, afrikansk dans og den klassiske ballets elegante spring:

»De skaber alle en fusion af teknikker og også et nyt synkretisk ordforråd, der virkelig er overbevisende på grund af deres ekspressive kraft.«

Den ugentlige personlige jamsession

Julienne Doko tager så mange classes og deltager i så mange workshops som muligt i alle mulige stilarter, både herhjemme og i udlandet. Hun forklarer, at det 'holder én ung', men det gør også, at man er ydmyg overfor sit fag – for der er altid mere at lære, og det er aldrig tid at sidde fast i det, man i forvejen kan. Julienne Doko har en ugentlig 'creative session', hvor hun arbejder på nye koreografiske projekter eller jammer over forskelligt materiale for, som hun formulerer det, at 'opretholde en funktionel krop, mens hun udforsker et nyt ordforråd'.

»For at holde mig opdateret om tendenser i dans er det absolut nyttigt at deltage i workshops, men også at følge med på sociale medier som Facebook og YouTube. Det er gode værktøjer til at se, hvordan tingene udvikler sig på dansescenen. Så kan jeg følge med i, hvad der for eksempel sker i L.A. Det gør det muligt at følge med overalt uden nødvendigvis at være der

selv. Det er dejligt at se, at der kommer flere stemmer og flere historier frem – også globaliserede historier. Der er et stort intermix, og det skaber kreativitet i dansen,« siger Julienne Doko med begejstring i stemmen.

Glæden ved at vække noget hos andre

De professionelle sejre falder i flere kategorier hos Julienne Doko. Det umiddelbare er selvfølgelig at arbejde med store navne, danse på store scener eller i opsætninger, tv-shows og musicals. Men hun betragter det også som en professionel sejr at formå at udtrykke en koreografs vision og samtidig have et eget udtryk, der skinner igennem. Derudover er det en meget stor glæde at have koreograferet noget, som vækker genklang hos andre – som får dem til at tænke og føle og får dem til at kontakte hende:

»Som koreograf er jeg altid glad, når folk føler, at de har connected sig til det, jeg gjorde eller til mit udtryk – at det fik dem til at føle noget, eller det vækkede noget i

dem. Det betyder noget, at folk tager sig tid til at række ud til mig og fortælle, hvordan de oplevede mit stykke. Noget af det, jeg husker, er dengang, jeg havde opført mit stykke 'Corps Accords', der handler om identitets-assertion og kropsaccept. Bagefter kom en kvinde hen til mig for at fortælle mig, at hun virkelig kunne relatere til stykket, fordi det mindede hende om hendes mors identitetsproblemer – en sort kvinde, der prøvede at skjule, at hun var sort. Senere skrev to mænd til mig for at fortælle mig, at samme stykke havde sagt dem meget – og de var bodybuildere.«

Julienne Doko dansede stykket i en boksering og fremhæver det fantastiske i, at hendes kunst taler til forskellige mennesker, og at de kan relatere til samme værk på trods af ganske forskellige forudsætninger.

»Selvfølgelig tæller jeg det også som en sejr at få mit arbejde valgt eller endda nomineret på festivaler, men i bredere forstand sætter jeg stor pris på at flytte ud i 'internationale rum' med kunst. Jeg føler,

at jeg får kreative udsyn og inspiration, hvilket er en absolut nødvendighed for levende kulturliv.«

● **ALI HAYDAR arbejder som professionel danser i København, medejer af Equals Entertainment.**

Ali Haydar er en af de yngre, danske dansere, som er på vej frem med fuld fart. Han holder blikket rettet mod udlandet men har samtidig en stærk lyst til at skabe sit eget og udtrykke sig selv.

»Jeg vil gerne til USA for at danse, da der er så mange alsidige genrer og dansere. Derfor vil jeg gerne derover og lære så meget forskelligt som muligt. De fleste koreografer for musik-artister er også dér, så det er et godt sted at blive set.«

I europæisk kontekst er det særligt Paris, der tiltaler Ali Haydar. Her finder han et dansemiljø, der fungerer på lidt andre præmisser end det danske, fortæller han:

»Paris er også et mødested for urban dans, og der tager jeg tit hen for at hente inspiration og give mig selv en udfordring ved at konkurrere i battles og andre events. En udfordring jeg ikke mærker så meget i Danmark.«

Ali Haydar holder sig skarp fysisk ved at træne hver dag, så han ikke falder i komfort-zone-fælden, men det handler også om hele tiden at fokusere på, hvordan man vil udtrykke sig:

»Det handler om at blive ved med at have noget på hjerte og noget at sige men også om selv at være kreativ og finde sine egne tendenser, så man selv kan være med til at skabe nye veje, folk kan følge. Men selvfølgelig skal man også være open-minded og udfordre sig selv på nye måder.«

Ali Haydar har sit eget dansekompani sammen med en anden, og det giver mulighed for selv at sætte sin stil og selv udvikle koncepter og shows – en lyst der er blevet stærkere, fortæller han:

»Jeg er et sted hvor jeg gerne vil kreere mit eget. Jeg har et kompani med min partner, hvor vi laver mindre teatershows, konceptvideoer og så videre. Jeg blev mere sulten efter selv at skabe det, istedet for at udføre andres arbejde og vision. Det er mere tilfredsstillende at forme sine egne

ideer og se dem komme til live.«

På længere sigt er det hans drøm og mål at kunne rejse verden rundt med sin egen kunst, vise hvad han kan og undervise:

»Et andet mål er at tage på verdensturné med en musik-artist. At rejse verden rundt og være på alle de store scener og se nye byer. Jeg har en stor passion for musik, og jeg tror, det kunne være en god oplevelse at være on the road med et hold, der deler samme mål og interesser som mig.«

På spørgsmålet om der i disse år findes en dansk stil, som danske dansere tager til udlandet for, siger Ali Haydar:

»I forhold til urban miljøet har vi et dansk crew, der hed Out of Control, som ligesom banede vejen for de fleste af os, og det er nok den mest danske stil, vi har, men ellers er det mest danse-stilarter fra udlandet – Jamaica, USA, Frankrig eller hvor nu folk tager ud og henter inspiration fra. Jeg ville ønske, at Danmark i fremtiden bliver kendt for sin egen måde at bevæge sig på, men jeg føler, vi er nogle fra min generation af, som er godt på vej.«

● **CHER GEURTZE, danser og koreograf. Født i USA, bosat i Danmark. Blandt andet stifter af Uppercut Danseteater, initiativtager til 'Dans i Nordvest' og i dag leder af Dansekapellet.**

Gennem en lang karriere som danser og koreograf har Cher Geurtze både flyttet sig selv og flyttet mennesker: Efter i en lang årrække at have været en del af både Dansens Hus og Dansescenen besluttede Cher Geurtze at flytte blikket fra den etablerede danse-scene og se lidt mere ud til siderne:

»Jeg begyndte at undervise i Nordvest, og det var en rigtig god ændring for mig. Kunstnerisk begyndte jeg at kigge på, hvad vi skulle have på scenen ved at spørge: Hvem har vi ikke repræsenteret? Hvem har vi ikke i teatret?« fortæller Cher Geurtze og forklarer, at det i 1999 blev starten på projektet 'Dans i Nordvest', som i dag er en etableret del af Dansekapellet. 'Dans i Nordvest' er et såkaldt community-projekt, hvor børn og unge fra det københavnske Nordvestkvarter stifter bekendtskab med dans som kunst- og udtryks-

form. Kvarteret er kendetegnet ved at have en meget blandet etnisk befolkningsgruppe. 'Dans i Nordvest' er blevet populært og har tilmed skabt sammenhængskraft i en bydel, der har været præget af det modsatte.

»Jeg kunne se at den form for dans, som kom på scenen skulle have noget på hjerte med flere slags udtryk. Der kunne være både urban dance, breakdance, moderne dans og en fusion mellem dans og teater,« siger Geurtze og tilføjer, at der åbnede sig en større verden for hende – der ellers havde tilhørt det danske dansemiljø i en meget lang årrække. Hun blev inspireret af de unge mennesker, hun arbejdede med, og dansen bed sig fast i både de unge og bydelen:

»Det udviklede sig. Ved at være i Nordvest med dansen kom jeg ud i et meget større netværk af publikum og dansere. Det voksede også på den måde, at vi havde mulighed for at komme ind i nogle europæiske projekter, hvor vi pludselig kunne udveksle og samarbejde med andre lande i Europa.«

At se og blive set

'Dans i Nordvest' startede som en forening og en efter-skole-aktivitet men udviklede sig med årene til at blive noget mere og noget større. Der blev lavet talentudvikling, og udover dans blev der også undervist i koreografi. På den måde fik unge kendskab til dans men også til, hvordan de selv kunne koreografere og udtrykke sig. For Cher Geurtze stod det klart, at der blandt de unge i Nordvest både var vilje, begejstring men også et kæmpe potentiale: »Du kan se så meget talent her. De unge har så meget på hjerte. Og derfor arbejder vi efter en metode, der går ud på både at se men også at blive set. Det er en cirkulær bevægelse, og begge dele er lige vigtige. Derfor begyndte vi også at lade de unge arbejde med professionelle dansere og udvikle i samarbejde med dem forestillinger,« fortæller Cher Geurtze og tilføjer, at der er mange tidligere elever, der i dag har gjort dansen til deres levevej. Enten ved at videreuddanne sig på de professionelle uddannelser eller ved at skabe deres egne kompagnier eller koreografier.

UPPERCUT DANSETEATER

blev grundlagt af i 1982 af Cher Geurtze og Ann Crosset, og har siden da haft børne- og ungdomsforestillinger samt danseworkshops for børn og unge som sit varemærke. I 1999 lancerede Uppercut det populære 'community dance' projekt, Dans i Nordvest.

I dag er Cher Geurtze leder af Dansekapellet, som har til huse i det tidligere krematorium ved siden af Grundtvigskirken. Udover Dans i Nordvest, Uppercut Dansteater holder 14 andre danseforeninger til samme sted. På spørgsmålet om hvordan dansen har det i dag, er der derfor heller ikke meget tvivl at spore hos

Geurtze:
 »Moderne dans vokser. Bare i København er der sket en vækst af samarbejde med spillesteder, events og festivaler – det sker både i København, Odense og i Århus. De etablerede scener åbner sig også op, og der er en vilje til, at de unge viser deres ting. Jeg oplever i dag, at de unge tager ejerskab for deres liv og karriere. Dans er også blevet mere mainstream, og det betyder, at flere folk er mere interesserede. Det er alle mulige slags mennesker, der kommer til vores forestillinger i Dansekapellet,« siger hun.

Dans for 60+ sammen med Det Kongelige Teater

Alligevel har hun ikke glemt det spørgsmål, hun i sin tid stillede sig selv, nemlig: 'Hvem har vi ikke på scenen?'. Det har betydet, at Cher Geurtze har kastet sig ud i at danse med en helt ny aldersgruppe, nemlig folk på 60+. Og det er ikke standarddans men hiphop og moderne dans, hun byder dem op til:

»Vi har haft tre større opsætninger med ældre på Dansekapellet og på Operahuset. Vi lavede et samarbejde med Det Kongelige Teater og Det Kongelige Kapel. Det startede egentlig med at være et projekt, men tilbagemeldingen var, at de ældre gerne ville have, at det blev noget fast – ikke bare et projekt. Det har også betydet, at vi pludselig får en ny publikumsgruppe ind hos os. De ældre er interesserede og spørger deres undervisere 'kan vi komme og se dig?' Pludselig får de øjnene op for danseforestillinger.«

Cher Geurtze oplever, at der er stor fremdrift og en opblomstring af dansen i Europa, der er en stor åbenhed, som til forskel fra tidligere også udviser skel mellem kunstformer:

»Traditionelle institutioner er blevet mere åbne og vil gerne byde de unge op til samarbejde på nye måder. Det er meget positivt.«